

Wystawa malarstwa / Výstava maliarstva

Krzysztofa Wojnickiego

laureata Biennale Sztuki Naiwnej
i Art Brut Pogranicza Polsko-Słowackiego
im. Edwarda Sutora

laureáta Bienále insitného umenia
a art brut poľsko-slovenského pohraničia
Edwarda Sutora

Tłumaczenie / Preklady: Agencja BTB

Autor reprodukcji / Autor reprodukcí: Kazimierz Gajewski

Redakcja i korekta / Redakcia a korektúra: Anna Majorczyk, Radoslava Krafčíková

Projekt graficzny / Grafická úprava: VOIT STUDIO – Emilia Voit, Jarek Łakoma

Organizacja wystawy / Organizácia výstavy: Bożena Królczyk

Druk / Tlač:

Pasaż Spółka z o. o.

ul. Rydlówka 24

30-363 Kraków

www.pasaz.com

Copyright © Związek Euroregion „Tatry” w Nowym Targu

ul. Sobieskiego 2, 34-400 Nowy Targ

tel. +48 18 266-99-81

e-mail: euroregion.tatry@pro.onet.pl

www.euroregion-tatry.eu

ISBN 978-83-931270-6-1

Nowy Targ 2013

Wyłączną odpowiedzialność za treść niniejszej publikacji ponosi Związek Euroregion „Tatry” i w żadnym razie nie może być ona utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Unii Europejskiej. Egzemplarz bezpłatny.

Výhradnú zodpovednosť za obsah tejto publikácie nesie Zväzok Euroregión „Tatry“ a v žiadnom prípade nemôže byť stotožnený s oficiálnym stanoviskom Európskej únie. Bezpłatný exemplár.

Wystawa i katalog współfinansowane przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu państwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007–2013.

Výstava a katalóg sú spolufinansované Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a štátneho rozpočtu v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľská republika – Slovenská republika 2007–2013.

Słowo wstępne

Biennale Sztuki Naiwnej i Art Brut Pogranicza Polsko-Słowackiego im. Edwarda Sutora to prezentacja twórczości artystów nieprofesjonalnych, obdarzonych samorodnym talentem, pasją i intuicją, których sztuka, określana jako „naiwna”, „osobna” i „inna”, mimo że znajduje się poza głównymi i uznanymi nurtami artystycznymi, cieszy się coraz większym zainteresowaniem. Na pograniczu polsko-słowackim tworzy zaskakująco wielu artystów z kręgu tej sztuki, dla których otwarta, konkursowa formuła Biennale, organizowanego już po raz drugi przez Związek Euroregion „Tatry”, to doskonała sposobność na pokazanie swoich prac i szansa zaistnienia na szerokim forum publicznym. II Biennale zostało zorganizowane dzięki współfinansowaniu przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu państwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007–2013.

W konkursie wzięło udział 33 artystów z Polski i 17 ze Słowacji. Międzynarodowe jury oceniło nadesłane prace i wyłoniło zwycięzców. 7 maja 2013 roku w Ośrodku Współpracy Polsko-Słowackiej w Nowym Targu odbył się wernisaż wystawy pokonkursowej, który był nie tylko podsumowaniem wyników konkursu, ale swoistym świętem twórców.

Jako organizatorzy drugiej edycji Biennale mieliśmy wielką satysfakcję nie tylko z licznych nieopowtarzalnych dzieł tworzonych z potrzeby serca

Úvodné slovo

Bienále insitného umenia a art brut poľsko-slovenského pohraničia Edwarda Sutora je prezentáciou tvorby neprofesionálnych umelcov, obdarených samorastlým talentom, vášňou a intuíciou, ktorých umenie, označované prídavným menom „naivné”, „osobitné” a „iné”, aj napriek tomu, že je mimo hlavných a uznávaných umeleckých trendov, sa teší stále väčšiemu záujmu. Na poľsko-slovenskom pohraničí pôsobí v tomto okruhu prekvapivo veľa umelcov, pre ktorých je otvorený súťažný charakter Bienále, organizovaného už druhýkrát Zväzkom Euroregión „Tatry”, dokonalou príležitosťou ukázať svoje práce a presadiť sa na širokej verejnej scéne. II. Bienále bolo usporiadané vďaka finančnému príspevku Európskej únie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a zo štátneho rozpočtu v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007–2013.

Súťaž sa zúčastnilo 33 umelcov z Poľska a 17 zo Slovenska, medzinárodná porota vyhodnotila zaslané práce a vybrala víťazov. 7. mája 2013 sa po súťaži v Stredisku poľsko-slovenskej spolupráce v Nowom Targu konala vernisáž, ktorá bola nielen zhrnutím výsledkov súťaže, ale akousi slávnosťou tvorcov.

Ako organizátori druhého ročníka Bienále sme boli nadšení nielen mnohými neopakovateľnými dielami prezentovanými na výstave, ktoré vznikli z potreby

prezentowanych na wystawie, ale również z niekłamanej i szczerzej radości ich autorów. Wśród nich był Krzysztof Wojnicki z Grabownicy Starzeńskiej, zdobywca pierwszej nagrody. Jego malarska galeria zwierząt i ptaków urzekła jury i publiczność zaskakującą autentycznością wypowiedzi i prostotą oraz szczerością w opisywaniu świata.

Oddajemy w Państwa ręce katalog z indywidualnej wystawy malarstwa Krzysztofa Wojnickiego, zorganizowanej w Ośrodku Współpracy Polsko-Słowackiej w Nowym Targu. Gratulujemy artyście i twórcom Warsztatów Terapii Zajęciowej w Starej Wsi koło Brzozowa, którzy umożliwili Krzysztofowi Wojnickiemu spełnienie jego marzeń i urzeczywistnienie wizji.

Jaskółka, olej na płótnie, 70×50 cm
Lastovička, plátno, olej, 70×50 cm

srдца, ale aj z otvorenej, úprimnej radosti ich autorov. Medzi nimi bol tiež Krzysztof Wojnicki z Grabownicy Starzeńskiej, laureát prvej ceny. Jeho maliarska galéria zvierat a vtákov uchvátila porotu a verejnosť prekvapujúcou autentickosťou výrazu, jednoduchosťou a úprimnosťou zobrazenia sveta.

V rukách držíte katalóg z individuálnej výstavy maliarstva Krzysztofa Wojnického, usporiadanej v Stredisku poľsko-slovenskej spolupráce v Nowom Targu. Gratulujeme umelcovi a tvorcom terapeutických tvorivých dielní v Starej Vsi pri Brzozowe, ktorí umožnili Krzysztofovi Wojnickému splniť svoje sny a uskutočniť svoje predstavy.

Krzysztof i jego menażeria

Damian Kierek

W powiecie brzozowskim mieszka wielu Wojnickich, lecz jest tylko jeden prawdziwy malarz. Artysta co się zowie, artysta z Bożej łaski, co w jego przypadku jest najwyższą pochwałą.

Krzysztof Wojnicki mówi niewiele, gdyż jego prawdziwym językiem jest malarstwo. Przez swoje płótna przemawia słowami szczerymi, radosnymi i kolorowymi. Bo właśnie taka jest jego twórczość. Duże, świetliste obrazy, na nich proste formy figuratywne, głównie zwierzęta, którym towarzyszy istny karnawał czystych barw. A wszystko niezwykle świeże i spontaniczne, tchnące nieskrywanym optymizmem, wolnością i witalizmem. Obrazy przemawiają do widza kolorem i indywidualną ekspresją wyjątkowego, wewnętrznego terytorium przywołującego wspomnienia kraju lat dziecińczych, który – mówiąc za Mickiewiczem – zawsze dla artysty jest jak pierwsze kochanie. Art brut w czystej postaci.

W swoich obrazach Krzysztof Wojnicki stale powraca do lat dzieciństwa i wczesnej młodości. Arkadia 37-letniego artysty i jego raj utracony to ojcowizna, czyli dom wraz z gospodarstwem w rodzinnej Grabownicy Starzeńskiej pod Brzozowem na Podkarpaciu. I oczywiście to, co w obejściu najważniejsze: zwierzęta. A wśród nich na centralnym miejscu – koń. Nie żaden pegaz, Bucefał czy kasztanka Marszałka, ale zwykła kobyłka, nasza szkapa, wiejski koń pociągowy. W tym przypadku: Gniady – czerwonej maści członek rodziny i towarzysz pracy,

Krzysztof a jeho menážeria

Damian Kierek

V Brzozovskom okrese býva veľa Wojnickovcov, ale len jeden je ozajstným maliarom. Umelec zvaný umelcom z milosti Božej, čo je v jeho prípade najvyššou poctou.

Krzysztof Wojnicki nenahovorí toho veľa, pretože jeho skutočným jazykom je maliarstvo. Prostredníctvom svojich plátien sa prihovára úprimnými, radosnými a farebnými slovami. Pretože práve taká je jeho tvorba. Veľké svetlé obrazy, na nich proste figurálne formy, hlavne zvieratá, sprevádzané ozajstným karnevalom čistých farieb. Všetko to neobyčajne svieže a spontánne, vyžarujúce neskryvaný optimizmus, voľnosť a vitalitu. Obrazy sa s divákom zhovárajú farbou a individuálnou expresiou výnimočného vnútorného územia privolávajúceho spomienky na krajinu detstva, ktorá – slovami Mickiewicza – je pre umelca ako prvé milovanie. Art brut v čistej forme.

Krzysztof Wojnicki sa vo svojich obrazoch neustále vracia do rokov detstva a rannej mladosti. Arkadia 37-ročného umelca a jeho stratený raj je otcovizeň, čiže dom spolu s hospodárstvom v rodnej Grabownicy Starzeńskiej pri Brzozowe v Podkarpatsku. A samozrejme to, čo je v gazdovstve najdôležitejšie - zvieratá. A spomedzi nich na prvom mieste – kôň. Nie nejaký Pegaz, Bukefalos alebo gaštanka Maršála, ale obyčajná kobyłka, náš pejko, dedinský ťahúň. V tomto prípade: Gaštanový – hnedočervený člen rodiny a pomocník pri práci, o ktorého sa bolo treba každodenne

o ktorého každého dňa należało zadbać, nakarmić, zapiąć w kantar, zaprząć do wozu, pługą, brony czy żniwiarki. Koni najrozmaitszych, fantazyjnie umaszczonech i w rozlicznych konfiguracjach, artysta namalował pewnie ze sto. Druga po koniu to łaciata – krowa żywicielka, bo całej rodzinie dawała mleko, dla ktorého trzeba było ją regularnie doić. A po koniu i krowie pozostały inwentarz: świnie i kury na podwórzu, jaskółki pod dachem, pasące się blisko owce i gdzieniegdzie kwiat, wierzba czy jabłoń. Dalej – podmokła łąka z żabami i bocianem. Jeszcze dalej – las, w nim ptaki, wśród nich dzięcioł oraz leśne zwierzęta: dzik, lis, nawet wilk. Nad wszystkim pogodne, błękitne niebo. Na nim południowe, lipcowe słońce. Pod niebem soczysta zielona trawa. Natura w pełni rozkwitu.

Praca w obejściu, na roli, mocne więzi rodzinne, miłość do zwierząt i zachwyt nad przyrodą – oto dominanty tamtych lat. To właśnie świat Krzysztofa Wojnickiego – zatrzymany i zapamiętany w czasie wczesnej młodości. Wizji tej nie zdołały zmasać, zmącić, ani nawet ograniczyć późniejsze osobiste dramaty i trudne przeżycia artysty (odejście ojca, dziadka, stopniowa likwidacja gospodarstwa). Kiedy trzeba było zamknąć obejście, twórca swoją ojcowiznę wraz z całą menażerią zaczął przenosić na obrazy.

Krzysztof Wojnicki jest człowiekiem mocnym. Zarówno fizycznie (potrafi dźwigać dwa worki kartofli pod pachami), jak i psychicznie, ponieważ mentalnie pozostaje w najpiękniejszej dla siebie epoce, w swoim złotym wieku. Jest w Krzysztofie iście franciszkańska prostota, radość i szacunek dla Bożego stworzenia oraz naszych braci mniejszych. Z tego źródła twórca czerpie niespożyte siły i chłapiącą beztroskę, którą obdarza innych. Co więcej, jego radosne „gospodarstwo-malarstwo”, ta niezwykła

postarać, nakrmić, zalożyć kantar, zapriahnuć do voza, pluha, brány či žacieho stroja. Najrozličnejšie kone fantastických srstí a v různých konfiguráciách umelec namaľoval určite stovku. Druhá po koňovi, Strakuľa – krava živiťelka, pretože celej rodine dávala mlieko, kvôli ktorému ju bolo treba pravidelne dojiť. A po koňovi a krave ostatný inventár: svine a sliepky na dvore, lastovičky pod strechou, ovce pasúce sa neďaleko a kde – tu kvet, vĺba či jabloň. Ďalej – podmoknutá lúka so žabami a bocianom. Ešte ďalej – les, v ňom vtáky, medzi nimi d'ateľ a lesné zvieratá: diviak, líška, dokonca vlk. Nad tým všetkým jasné belasé nebo. Na ňom poludňajšie júlové slnko. Pod neбом šťavnatá zelená tráva. Príroda v plnom rozkvetе.

Práca v gazdovstve, na poli, pevné rodinné putá, láska k zvieratám a obdiv prírody – dominanty tamtych rokov. Práve taký je svet Krzysztofa Wojnického – zachytený a zapamätaný v čase rannej mladosti. Túto víziu nedokázali zmasať, zakaliť ani dokonca oklieštiť neskôršie umelcove osobné tragédie a ťažké životné zážitky (odchod otca, deda, postupná likvidácia hospodárstva). Keď bolo treba zatvoriť gazdovstvo, začal tvorca svoju otcovizeň spolu s celou menažériou prenášať na obrazy.

Krzysztof Wojnicki je silný človek. Tak fyzicky (dokáže prenášať dve vrecia zemiakov pod pazuchami), ako aj psychickey, pretože mentálne zostáva vo svojej najkrajšej epoche, vo svojom zlatom veku. Je v ňom vskutku františkánska prostota, radosť a úcta k Božiemu stvoreniu a našim menším bratom. Z tohto žriedla tvorca čerpá nesmiernu silu a chlapčenskú bezstarostnosť, ktorou obdarúva iných. Jeho radosné „hospodárstvo-maliarstvo“, tá neobyčajne veselá menažéria sa dokonca rokmi stáva čoraz

wesoła menażeria, z upływem lat staje się coraz bogatsza. Autor włącza do niej kolejne obiekty, które podpatruje w telewizji lub w internecie, a następnie przekształca na swoją modłę, obdarzając niczym niezmaconą, pozytywną energią. Na jego płótnach pojawiają się więc słonie, egzotyczne ryby, zebry, antylopa, hipopotam, jeź, papużki nierozłączki („jedna złączka i druga złączka”). W obejściu Krzysztofa goszczą nawet postaci ludzkie, ale wyłącznie na warunkach podyktowanych przez artystę. Odwiedzili je więc papież Benedykt, bracia Kaczyńscy, piosenkarz Stachursky oraz niejaki szeryf Rynkowski.

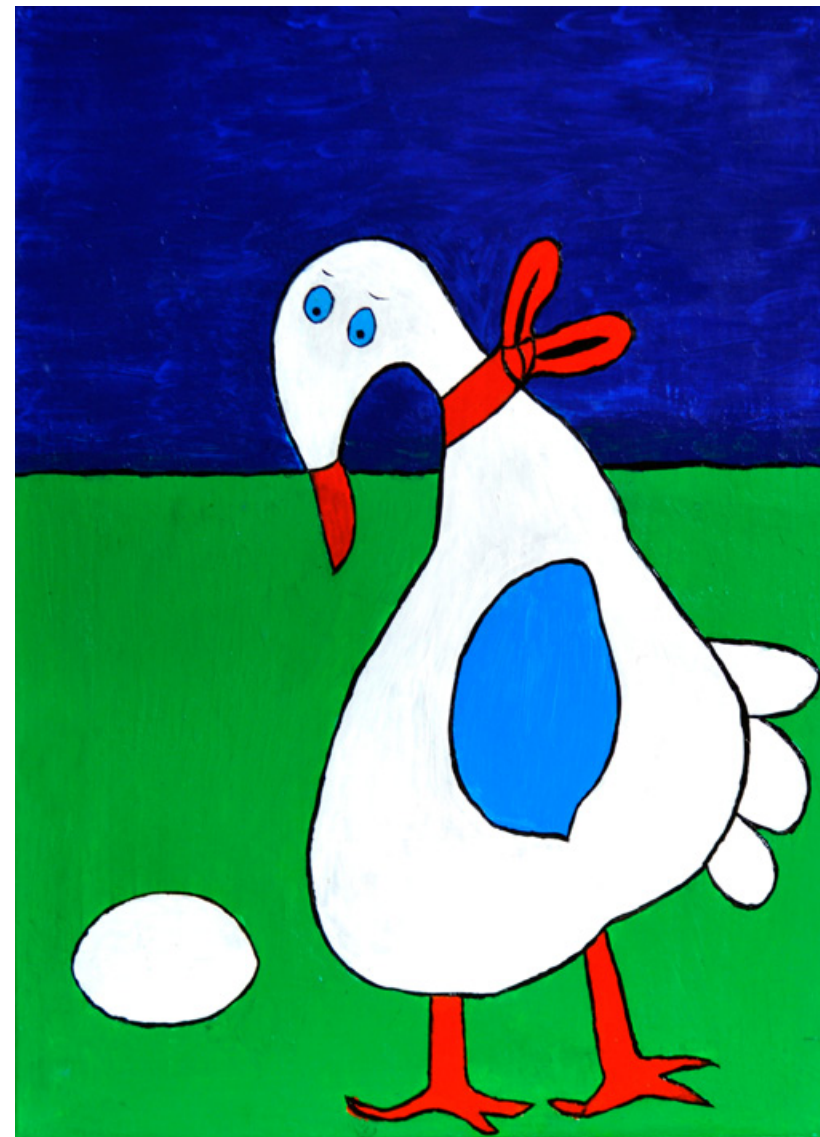
Krzysztof Wojnicki (rocznik 1976) mieszka z matką w Grabownicy Starzeńskiej (gmina Brzozów), edukację zakończył po 2. klasie szkoły podstawowej. Przez kolejne lata pozostawał w domu, pomagając ojcu i dziadkowi w prowadzeniu niewielkiego gospodarstwa, co wywarło decydujący wpływ na tematykę i charakter uprawianej przez niego sztuki. Od 15 lat uczestniczy w pracach Warsztatu Terapii Zajęciowej w Starej Wsi (gmina Brzozów), gdzie w nieskrępowany sposób rozwija swoje plastyczne pasje, w których dominuje tematyka związana ze wspomnieniami z dzieciństwa i pracy w obejściu. Zajmuje się rysunkiem, lecz najchętniej i najpełniej realizuje się w malarstwie olejnym, tworząc obrazy w dużych formatach na płótnie. Uczestniczył w szeregu wystaw i konkursów, na których bywał dostrzegany i doceniany. Zdobył nagrody na II Biennale Sztuki Naiwnej i Art Brut Pogranicza Polsko-Słowackiego im. Edwarda Sutora w Nowym Targu to największy sukces artysty. W 2012 roku Krzysztof Wojnicki zdobył wyróżnienie na prestiżowym IX Ogólnopolskim Konkursie Malarstwu im. Teofila Ociepki w Bydgoszczy. Ma na swoim koncie również wystawy w galeriach sztuki naiwnej w Szczecinie („Pod Sukniami – Fabryka Doznań”) i Krakowie („Galerie d'Art Naif”) oraz wiele innych wystaw zbiorowych.

bohatšia. Autor do nej pridáva ďalšie objekty, ktorým sa prízerá v televízii alebo internete a následne ich pretvára podľa svojich predstáv, obdarené nezlomnou pozitívnou energiou. A tak sa na jeho plátnach objavujú slony, exotické ryby, zebry, antilopa, hroch, jež, papagáje. V Krzysztofovom gazdovstve sú hosťom dokonca ľudské postavy, ale výhradne za podmienok, ktoré im diktuje umelec. A tak ho navštívil pápež Benedykt, bratia Kaczyńskí, spevák Stachurski a istý šerif Rynkowski.

Krzysztof Wojnicki (ročník 1976) býva s matkou v Grabownici Starzeńskiej (obec Brzozów), vzdelávanie ukončil 2. triedou základnej školy. V nasledujúcich rokoch sedel doma, pomáhal otcovi a dedovi na malom gazdovstve, čo malo rozhodujúci vplyv na tematiku a charakter jeho umenia. 15 rokov sa zúčastňuje na práci v Terapeutických tvorivých dielnach v Starej Wsi (obec Brzozów), kde neobmedzeným spôsobom rozvíja svoju maliarsku záľubu, v ktorej dominuje tematika spomienok z detstva a práce na gazdovstve. Zaoberá sa kresbou, ale najväčšiu radosť a naplnenie mu prináša olejomalba, v ktorej tvorí obrazy na plátnach veľkých rozmerov. Zúčastnil sa na mnohých výstavách a súťažiach, na ktorých sa zviditeľnil a bol ocenený. Jeho najväčší úspech je získanie I. miesta na II. Bienále insitného umenia a art brut Poľsko-Slovenského pohraničia Edwarda Sutora v Nowom Targu. V roku 2012 získal Krzysztof Wojnicki čestné uznanie na prestížnej IX. Poľskej maliarskej súťaži Teofila Ociepku v Bydgoszczy. Má na svojom konte tiež výstavy v galériách insitného umenia v Štetíne („Pod Sukniami – Fabryka Doznań”) a Krakove („Galerie d'Art Naif”) a množstvo iných kolektívnych výstav.

Misieć puszysty, pastele olejne, 32×42 cm
 Naśuchorený macko, olejové pastelky, 32×42 cm

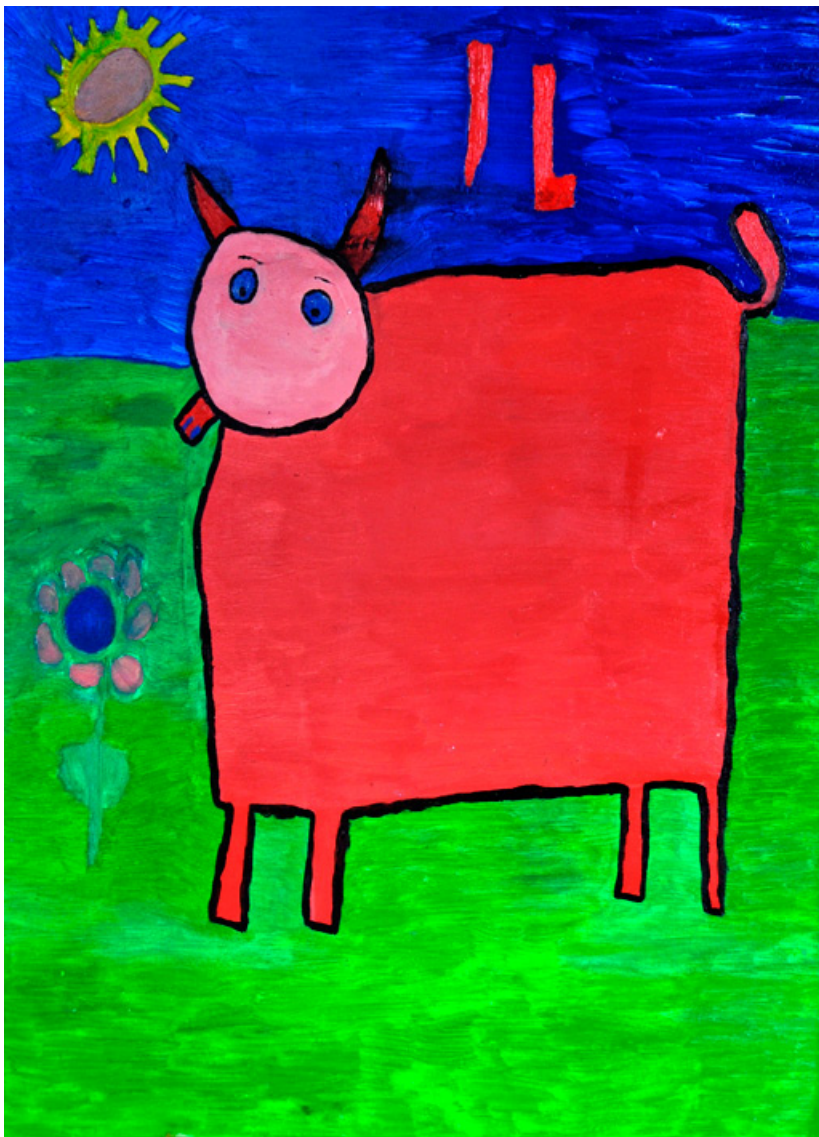
Gąska, akryl na płótnie, 43×35 cm
 Húska, plátno, akryl, 43×35 cm

Žirafa, olej na płótnie, 41×27 cm
Žirafa, plátno, olej, 41×27 cm

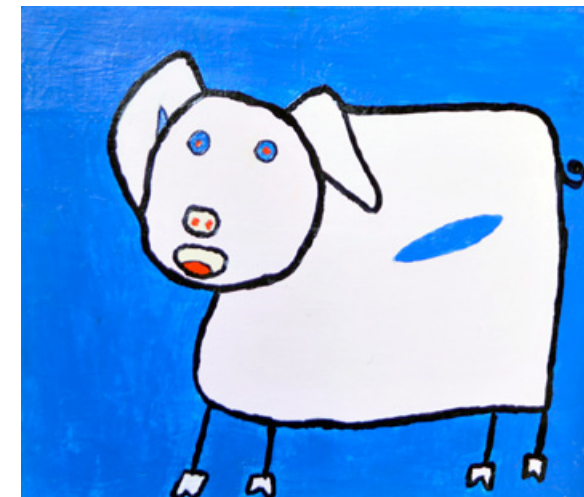
Kogut, akryl na płótnie, 30×40 cm
Kohút, plátno, akryl, 30×440 cm

Knur, olej na płótnie, 70×50 cm
 Kanec, plátno, olej, 70×50 cm

Jeleń na rykowisku, olej na płótnie, 70×60 cm
 Jeleń v ruji, plátno, olej, 70×60 cm

Świnka skarbonka, akryl na płótnie, 33×41 cm
 Pokladnička prasiatko, plátno, akryl, 33×41 cm

Lis i hipopotam, pastele olejne, 40×60 cm
Líška a hroch, olejové pastelky, 40×60 cm

Konie na wygonie, kredka ołówkowa, 31×42 cm
Kone vo výbehu, farebná ceruzka, 31×42 cm

14

Koń z kwiatkiem, akryl na płótnie, 40×50 cm
Kôň s kvietkom, plátno, akryl, 40×50 cm

15

Osiołek, olej na płótnie, 70×50 cm
Somárik, plátno, olej, 70×50 cm

16

Kot i mysz, akryl na płótnie, 41×33 cm
Mačka a myš, plátno, akryl, 41×33 cm

17

Hipopotam, akryl na płótnie, 40×40 cm
Hroch, plátno, akryl, 40×40 cm

Wielbłąd, kredka ołówkowa, 31×42 cm
 Ťava, farebná ceruzka, 31×42 cm

Moje gospodarstwo, kredka ołówkowa, 31×42 cm
 Môj statok, farebná ceruzka, 31×42 cm

Bocian i żaba, olej na płótnie, 80×55 cm
Bocian a žaba, plátno, olej, 80×55 cm

Dzięcioł na drzewie, olej na płótnie, 80×55 cm
Ďateľ na strome, plátno, olej, 80×55 cm

22

Antylopa, akryl na płótnie, 40×40 cm
Antilopa, plátno, akryl, 40×40 cm

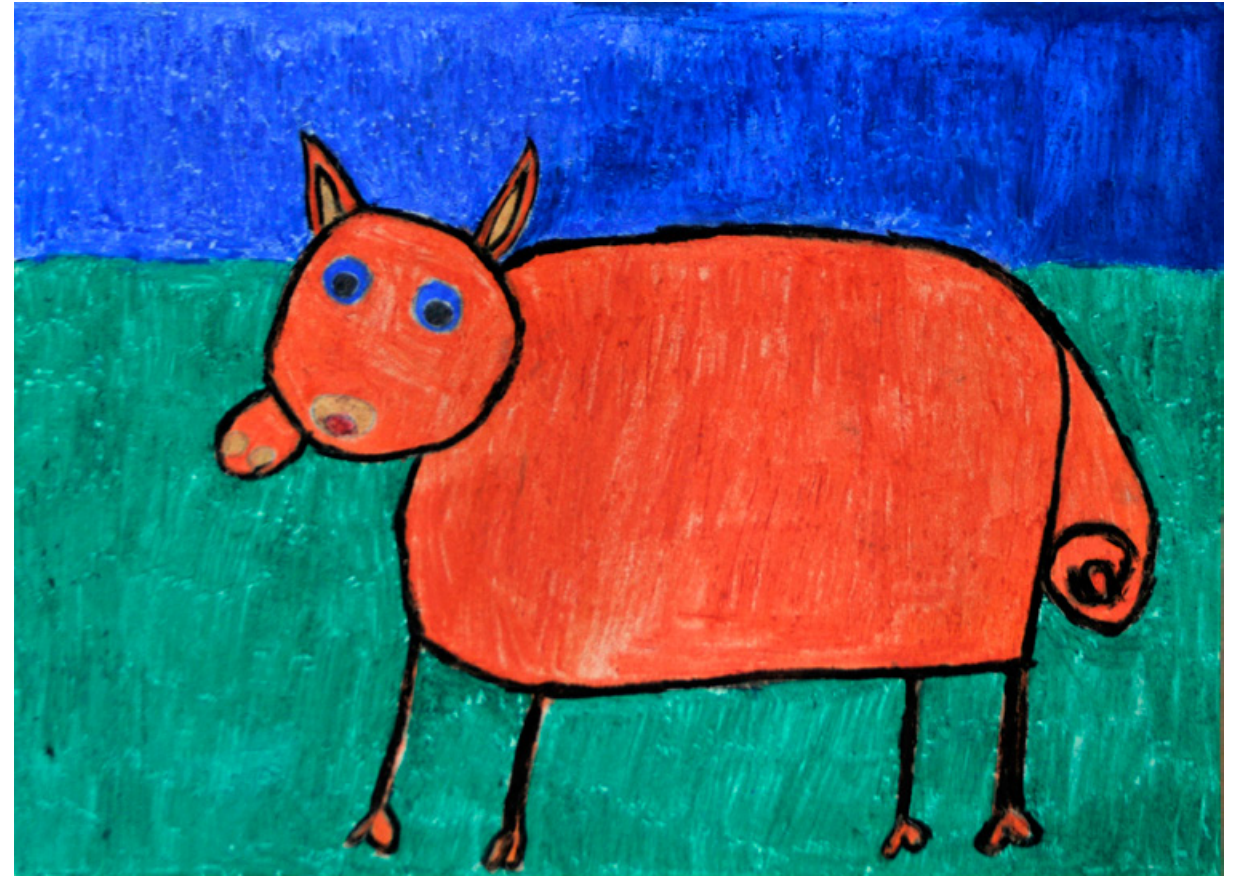
23

Nosorožec, akryl na płótnie, 42×42 cm
Nosorožec, plátno, akryl, 42×42 cm

Mysz, farba akrylowa, 48×68 cm
Myš, akryl, 48×68 cm

Maciora, pasteľe olejne, 31×42 cm
Prasnica, olejové pastelky, 31×42 cm

ISBN 978-83-931270-6-1